

W. Dzięciołowski

Obrona pracy doktorskiej adwokata Mieczysława Szwarca

Palestra 13/8(140), 101-103

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W sprawach tych adwokat ma prawo brać udział w czynnościach śledczych od chwili przedstawienia podejrzanemu zarzutów. Nie biorąc udziału w czynnościach śledczych w pozostałych sprawach, obrońca — po udostępnieniu mu akt — może składać wnioski o uzupełnienie śledztwa w razie pominięcia w śledztwie istotnej dla sprawy okoliczności. Dla złożenia wniosku adwokat może prosić o termin, który uzgadnia z prowadzącym śledztwo. Jako przykład ilustrujący możliwość korzystania z tego prawa autorzy przytaczają fakt, że gdy adwokat, biorąc udział w zapoznaniu się przez podejrzanego z materiałami śledztwa zawartymi w 30 tomach, zawiadomił prowadzącego śledztwo, iż ze względu na skomplikowany charakter sprawy złoży wniosek w ciągu trzech dni, a po złożeniu w tym terminie wniosku okazało się, że akta śledztwa zostały już przekazane do sądu — to na skutek złożonego przez obrońcę zażalenia sąd zwrócił akta do uzupełnienia śledztwa, dołączenia do akt wniosku i ustosunkowania się do niego.

Dopuszczalne jest także składanie przez obrońcę dowodów w czasie toczącego się śledztwa. Na pytanie, jakie dowody obrońcy mogą składać w śledztwie, autorzy dają odpowiedź, że wszystkie bez wyjątku, chyba że wymagają one formalnej czynności procesowej, identyfikującej je. Natomiast dowody nie wymagające formalnego

ich utrwalenia, a więc wszelkiego rodzaju zaświadczenia, wyciągi z historii choroby, opinie zakładów pracy o podejrzanym, odpisy protokołów zebrań itp., mogą być przez obrońcę składane bez ograniczenia. Należy zaznaczyć przy tym, że prawo żądania wszelkiego rodzaju zaświadczeń i informacji przysługuje konsultacji adwokackiej. Po uzyskaniu ich, konsultacja przekazuje je adwokatowi prowadzącemu sprawę.

Autorzy zwracają również m.in. uwagę na rzadko w praktyce stosowany przez adwokatów radzieckich przepis art. 298 kodeksu postępowania karnego RSFRR, zezwalający stronom na składanie — po zamknięciu przez sąd rozprawy — sformułowania tych kwestii, które podlegają rozstrzygnięciu przez sąd wyrokujący. Sformułowanie takie, będące czymś w rodzaju notatki do protokołu rozprawy, pozwala sądowi, zdaniem autorów książki, na odtworzenie w pamięci przedstawionych przez adwokata argumentów i sprawdzenie ich według podanych przez niego kart sprawy.

Z kolejnych rozdziałów książki i ich treści wynika, że autorzy postawili sobie za zadanie szczegółowe wprowadzenie czytelnika w tajniki obrony karnej we wszystkich jej etapach. Cel ten został przez autorów książki osiągnięty w zupełności i to stanowi o dużej, praktycznej wartości książki.

Z. Ponarski

Obrona pracy doktorskiej adwokata Mieczysława Szwarca

W dniu 17 grudnia 1968 r. odbyła się przed Komisją Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pod przewodnictwem dziekana prof. dra Zbigniewa Radwańskiego publiczna dyskusja nad rozprawą doktorską mgra Mieczysława Szwarca (adwokata z Leszna) pt. „Służebności gruntowe”.

Rozprawa została przygotowana w Katedrze Prawa Cywilnego UAM w Poznaniu na seminarium prowadzonym przez doc. dra Jerzego Fabiana, który był promotorem powyższej pracy.

Celem pracy było integracyjne omówienie instytucji służebności gruntowej, która do tej pory nie doczekała się monograficznego opracowania. Poza uwagami wstępnymi, które wprowadzają w zagadnienie, autor przedstawił rys historyczny omawianej instytucji z uwzględnieniem jej roli społeczno-ekonomicznej i rozwoju form prawnych w różnych formacjach. Zasadniczy trzon rozważań autora stanowiło omówienie:

- 1) pojęcia, istoty i celu służebności gruntowych. Rozdział ten omawia etymologię nazwy, pojęcie nieruchomości i jej postaci, stosunki prawne zachodzące między sąsiednimi nieruchomościami, istotę stosunku służebnościowego oraz różnice, jakie zachodzą w teorii między innymi prawami rzeczowymi, a zwłaszcza między ograniczonymi prawami rzeczowymi a służebnością gruntową. Na tle tych rozważań autor przystąpił do analizy istoty i celu służebności gruntowej w ujęciu normatywnym kodeksu cywilnego;
- 2) treści i wykonywania służebności gruntowych. W tym rozdziale autor omawia funkcjonalną zależność zakresu treści służebności gruntowych od nie dających się we własnym zakresie zaspokoić uzasadnionych potrzeb nieruchomości władającej. Treść każdej służebności może przybrać jedną z trzech form przewidzianych w art. 285 § 1 k.c. Obciążenie służebnościowe — w przeciwieństwie do innych rodzajów obciążeń rzeczowych — polega na ograniczeniu wykonywania praw własności, a w szczególności na uszczupieniu uprawnień władczych, przysługujących właścicielom na mocy przepisów o treści i wykonywaniu własności. Uprawnienia właściciela do dowolnych czynności władczych, należące do pozytywnej strony wykonywania prawa własności, jak również uprawnienia do wyłączenia wszelkich obcych oddziaływań na jego nieruchomość, należące do jej negatywnej strony — ulegają przez ustanowienie służebności odpowiednim ograniczeniom, wynikającym z rodzaju i zakresu treści służebności. Jeśli chodzi o wykonywanie służebności gruntowych, to obowiązuje nadal rzymska zasada *servitutibus civiliter utendum est*, wyrażona w art. 288 k.c. która zązębia się z art. 287 k.c., nakazującym kierować się zasadami współżycia społecznego przy uwzględnieniu zwyczajów miejscowych. Zarówno w teorii, jak i w praktyce przyjął się pogląd, że służebność gruntowa jest ograniczonym prawem rzeczowym, które wyprzedza uprawnienia właścicielskie;
- 3) powstania, wygaśnięcia i zmiany treści służebności gruntowych. Wśród form powstania służebności autor wymienia umowę, zasiedzenie, orzeczenie sądowe lub arbitrażowe, akt administracyjny oraz dalsze formy i postaci powstania, wygaśnięcia i zmiany treści;
- 4) rodzajów służebności gruntowych i ich podziałów. Omawiany rozdział zawiera charakterystykę najczęściej występujących służebności gruntowych oraz różne podstawy i kryteria ich podziałów;
- 5) służebności drogi koniecznej. Po omówieniu najważniejszych teorii (służebności, wyższej konieczności, wyłączenia i prawa sąsiedzkiego) rozdział ten porusza wszystkie przesłanki ustanowienia drogi koniecznej w świetle kodeksu cywilnego i judykatury;
- 6) ochrony służebności gruntowych. Autor omawia formy ochrony petytoryjnej, negatoryjnej i posesoryjnej.

Praca mgra Mieczysława Szwarca zyskała przychylną opinię recenzentów: prof. dra Z. K. Nowakowskiego z UAM oraz prof. dra J. Piątowskiego z UŁ. Obaj recenzenci stwierdzili m.in., że omawiana rozprawa wypełnia w naszej nauce prawa lukę w dziedzinie prawa rzeczowego związaną ze służebnościami, przy czym prof. dr J. Piątowski wyraził przypuszczenie, że zostanie ona zapewne ogłoszona drukiem, jeżeli nie w całości, to w każdym razie w obszernych fragmentach.

Po ustosunkowaniu się doktoranta do uwag zgłoszonych w recenzjach i w czasie dyskusji Komisja postanowiła jednogłośnie wystąpić do Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu z wnioskiem o nadanie mgrowi Mieczysławowi Szwarzowi stopnia doktora prawa.

Rada Wydziału Prawa Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu na posiedzeniu w dniu 17 grudnia 1968 r., po wysłuchaniu referatu Komisji, uchwaliła nadać mgrowi Mieczysławowi Szwarzowi stopień doktora nauk prawnych.

W. Dzięciołowski

NACZELNA RADA ADWOKACKA

1. Uchwały Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej

1. INWALIDZTWO II GRUPY SAMO PRZEZ SIĘ UNIEMOŻLIWIA
WYKONYWANIE ZAWODU NAWET W OGRANICZONYM ROZMIARZE.
ARTYKUŁ 19 UST. 4 U. O U.A. NIE POZWALA NA CZŁONKOSTWO
W ZESPOLE ADWOKATOWI, CO DO KTÓREGO ZAPADŁA PRAWOMOCNA
UCHWAŁA KIZ O TRWAŁEJ NIEZDOLNOŚCI DO WYKONYWANIA ZAWODU.

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 26 czerwca 1969 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania adw. W.L. od uchwały Rady Adwokackiej w A z dnia 30 maja 1969 r., uznającej wyżej wymienionego za trwale niezdolnego do wykonywania zawodu i skreślającej go z listy członków Zespołu Adwokackiego w A z dniem 1 stycznia 1970 r.,

postanowiło:

odwołanie adw. W.L. pozostawić bez uwzględnienia.

Uzasadnienie

Rada Adwokacka w A uchwałą z dnia 30.V.1969 r. uznała adw. W.L. za trwale niezdolnego do wykonywania zawodu i postanowiła skreślić go z listy członków zatrudniającego go Zespołu Adwokackiego w A z dniem 1.I.1970 r. Uchwała powyższa oparta została na prawomocnym orzeczeniu Wojew. KIZ z 9 maja 1969 r., uznającym adw. W.L. za inwalidę II grupy.